
שומרים על קשר בסגר בחינוך העל יסודי

מטרות החינוך העל יסודי בסגר:

- א. שמירה על רצף למידה.
- ב. חיזוק רוחה נפשית וחוסן אצל התלמידים בדגש על מצבי משבר ואי ודאות.
- ג. קידום כל הלומדים בהתאם ליכולותיהם מקרוב ומרחוק.
- ד. חיזוק הרגלי הלמידה, נוכחות וניהול עצמי, תוך קידום אוריינות דיגיטלית ושמירה על שגרת למידה ככל הניתן.

יעדי העבודה (בקישורים מופיעים המלצות וכלים):

- א. יציבות – מומלץ שלכל קבוצת למידה תהיה מערכת לימודים שבועית (לפחות) ברורה שהועברה ותוכה גם להוריו.
- ב. הגברת נוכחות – המטרה תהיה ששיעור ההשתתפות בלמידה מרחוק יהיה דומה לזה שבשגרה עד כמה שניתן. קשר אישי-חברתי עם דמות חינוכית קבועה וקבוצת השתייכות כיתתית, תוכל לסייע בהגברת הנוכחות.
- ג. למידה – התאמה מדויקת לסביבת הלמידה האפשרית, תסייע ליצירת רצף למידה.
- ד. מיומנויות תומכות למידה מרחוק- המצב שנוצר הביא לפתחנו הזדמנות בה ניתן להתנסות במיומנויות ניהול למידה עצמית ואוריינות דיגיטלית וליישם אותן בתהליכי הלמידה וההערכה.
- ה. חוסן – מצבי לחץ ואי וודאות הם זרז להופעת קשיים אישיים. מומלץ לאתר תלמידים ואנשי צוות החווים קשיים אישיים למתן מענה מותאם ולהיעזר ביועצות ובפסיכולוגים החינוכיים.

עקרונות מנחים להפעלה:

- גמישות
- אמון ושיתוף ברמת מורים, תלמידים והורים
- תפירת חליפה בית ספרית בהתאם לפרופיל ב"ס
- בחירה
- איתור ומענה
- רפלקציה ושיפור

תפקידים של בעלי התפקידים בזמן סגר:

מחנך הכיתה:

כלי בניית קשר אישי גיבוש מרחוק מערכי שיעור חוסן	המחנך אחראי לשמירה על קשר עם כל אחת מתלמידיו
הצעה למפגש כיתתי	המחנך אמון על שמירה על אוירה חברתית ומפגשים חברתיים
כלי לאמנה קבוצתית לסביבה בטוחה	המחנך אמון על הובלת סביבה בטוחה ברשת
כלי לניהול פדגוגים (משוב, תלמידע, מנבסנט)	המחנך אמון על תכלול הידע מכלל המורים המקצועיים
פרסום התכנית להורים והזמנתם ליצור קשר עם המורים בשעת הצורך	המחנך מוביל קשר עם הורים
מארגן למידה - כלי לפיתוח מיומנויות הכוונה עצמית	סיוע בהתארגנות ליום הלמידה, הנחייתם לניהול שגרת למידה, קיום מפגש פתיחת יום וסגירת יום

המורה המקצועי:

למורה המקצועי מוביל תהליכי למידה- הוראה – הערכה בתחו

מי הדעת המותאמת ללמידה מקרוב ומרחוק.

למידה מרחוק תהליכי בחירה	ניהול הידע בתחומי הדעת , בתהליכי למידה מרחוק
קישור לכלי מיפוי בהיבטים שפתיים מומלץ להיעזר במבדק עמית	המורה המקצועי ממפה את התלמידים ואת אחיזתם בחומר, ובונה תוכנית התקדמות לכל לומד
שיתוף בבניית כלי הערכה	המורה המקצועי מסייע לתלמידיו בבניית כלים להערכה עצמית

"סמינר דיגיטאלי התנסותי" כלי לפיתוח מיומנויות ללומד בהכוונה עצמית (לתלמיד ולמורה) מארגן למידה	המורה המקצועי משלב טיפוח מיומנויות למידה בדגש על מיומנויות למידה מרחוק
---	---

דגשים כלפי כל אחת מקהילות בית הספר:

ברמת צוות מורים

כל אחד מחברי צוות ההנהלה יקיים שיח שוטף עם קבוצת מורים לחיזוק רווחתם של המורים באופנים הבאים:

- תאום הדרכת הצוות בכלים ללמידה מרחוק
- סדירויות ומפגשי צוות קבועים

ברמת תלמידים

- מיפוי וניטור תלמידים בנוכחות ובהיבטים רגשיים ומתן מענים - כלים
- מעקב אחר התקדמות לימודית הן ברמה הכיתתית והן ברמה האישית של כל תלמיד לקראת מוכנות להערכה הבית ספרית והחיצונית.
- מתן מענים לתלמידים ללא אמצעי קצה
- מתן מענים לאוכלוסיות ייחודיות

ברמת הורים

- עדכון שוטף של ההורים במידע כללי ופרטני בערוץ מוסכם עקבי.
- [מענה לפניית הורים](#)
- שיתוף והיוועצות בשגרה

המלצות לתכנון הלמידה:

בעקרונות הבאים ניתן להשתמש בגמישות על פי החסר והרצוי לכל בי"ס, בהתאם להיערכות המוקדמת של בתי הספר לתקופה מאתגרת זו.

מערכת השעות :

- א. בתכנון מערכת השעות יש לדאוג לאיזון בין [הוראה סינכרונית וא- סינכרונית](#)
- ב. במערכת השעות ייקבעו זמנים בהם המורים יוכלו לתת הנחייה וסיוע לתלמידים במענה על שאלות וקשיים כאשר התלמידים עוסקים בלמידה העצמית בבית. כדאי ליצר זמן "קבלת קהל" / "דלת פתוחה" בו המורה זמין לתלמידיו ללא תיאום, ולצד זה לדאוג לתיאום מסודר עם כל תלמיד בנפרד.
- ג. תכנון מערכת אישית לתלמידי החינוך המיוחד, ותיאום עבודת הסייעת לתלמידים עם זכאות לתמיכה זו.
- ד. תכנון מערכת אישית לתלמידים עם צרכים מיוחדים בשילוב אישי בשיתוף מורת השילוב

בניית שיעור:

- א. חשוב לחלק את כלל התלמידים לקבוצות עבודה קטנות – לצורך למידה והכנת תוצרי למידה משותפים, וזאת בכדי ליצור שיח חברתי וקשר בין התלמידים. מומלץ ליצר קבוצות קבועות כדי לאפשר דינמיקה לימודית הולכת ומתבססת, ובה בעת ליצר התנסויות חוצות קבוצה לטובת היבטים חברתיים ורגשיים.
- ב. על הצוותים המקצועיים לארגן את חומרי הלמידה והתרגול כך, שהם יחולקו [ליחידות לימוד קטנות](#) המאפשרות למידה עצמית.
- ג. פתיחת שיעור תתואם ללמידה מרחוק [סרטוני השראה לפתיחת שיעור](#).
- ד. במהלך השיעור תנתן תשומת לב להשתתפות התלמידים ולשייכותם לתהליך הלמידה [\(סרטונים קצרים לדיון והשראה בכיתה\)](#)
- ה. כל יחידה תסתיים במשימות הערכה מלוות מחוץ להערכה עצמית ו/או הערכה עמיתים. רצוי להפנות את תשומת ליבם של התלמידים להבדל בין סוגי ההערכה הללו, ולכוון אותם לתהליכים מודעים של הערכה עצמית. [מסע אישי רפלקטיבי - כלי רפלקטיבי הכולל את "מודל הבצל" ועקרונותיו](#)
- ו. יש להנחות את התלמידים לתעד את כל המשימות בתלקיט המחולק לתחומי דעת בכדי לאפשר הערכה של המשימות.
- ז. חשוב לשלב תהליכי [רפלקציה](#) כחלק מתהליך הלמידה. לשם כך, יש לתת כחלק ממשימות הלמידה משימות רפלקטיביות, שיכוונו את התלמידים להתבונן על תהליכי הלמידה אותם הם מקיימים.
- ח. חשוב כי המורים יבצעו מעקב אחר מידת הפעילות של התלמידים בתהליכי הלמידה ועל הגשת המשימות.

- ט. יש למפות את התקדמות התלמידים בלמידה, לשים דגש על אוכלוסיות תלמידים מיוחדות המתקשות בלמידה מרחוק.
- י. יחידות ההוראה יותאמו ויונגשו במידת הצורך לתלמידים עם צרכים מיוחדים.
- יא. יש לשלב תכנים רלוונטיים לתקופת זמן זו ([התחלות חדשות ראש השנה](#))

דגשים לפי גילאים - חטיבת הביניים

השנה נושא החוסן מעסיק אותנו בכל שכבות הגיל ומבחינה פדגוגית נושא פיתוח לומד עצמאי ומיומנויות דיגטליות.

כיתה ז':

דגש מרכזי לשליש ראשון של השנה : בשלב זה של שנת הלימודים בכיתה ז' בחטיבת הביניים אנו עוסקים בתהליכי קליטה לביה"ס, היכרות ויצירת קשרים חברתיים והסתגלות למערכת הלמידה בחטיבת הביניים.

כיתה ח':

דגש מרכזי לשליש הראשון של השנה : בתחילת שנת לימודים נרצה להחזיר את התלמידים לשגרת הלמידה, ולפתח מיומנויות ללומד בהכוונה עצמית, תוך התייחסות לסוגיות חברתיות האופייניות לגיל. לכן נדגיש למידה בקבוצות קטנות.

כיתה ט':

דגש מרכזי לשליש ראשון של השנה : לאחר חזרה לשגרת למידה, אנו עם הפנים קדימה לעבר המעבר לחט"ע. תהליך הכולל בחירה, הכוונה עצמית וקבלת החלטות. בלמידה נדגיש מקצועות ליבה כהכנה לימודית ונשים לב לפרידה מחט"ב הביניים העתידה לבוא, המזמנת פיתוח לומד עצמאי, המודע לכוחותיו ויכולותיו.

תחום	המלצות
שכבת ז'	קיום שיחות אישיות וקבוצתיות עם התלמידים להיכרות אישית ושיבוצם בקבוצות השתייכות קטנות בהתאם לניתוח מבדק עמ"ת – עבודה על קידום מיומנויות עפ"י מיפוי כיתתי שילוב שיעורי חינוך והעשרה בשבוע הראשון ללמידה מרחוק פעילויות לניהול זמן וארגון הלמידה בבית. הוראה ולמידה בתחומי הדעת בדגש על בחירה והעשרה, וחיזוק המיומנות. כלי לפיתוח מיומנויות ללומד בהכוונה עצמית- מארגן למידה

שכבת ח' – ט'	דגש על הקשר האישי וכן על התחום החברתי לכן מומלץ לחלק הכיתות לקבוצות משימה קטנות . למידה עפ"י המיקוד תוך שימת דגש על צמצום פערים (בהתאם לתכנית הלימודים ובהתאם לנתוני מבחני המיפוי שנערכו , במידה ונערכו) שימוש מושכל בכלי הערכה פנימיים לצורך חיזוק מיומנויות בתחומי הליבה
--------------	---

פורטל עובדי הוראה במרחב הפדגוגי:

- [מערכת שידורים לאומית בעברית](#) - ניתן להפנות את התלמידים ללמידה בתחומי הדעת השונים בין השעות 9:00-14:00.
- [מערכת השידורים הלאומית בערבית](#) - ניתן להפנות את התלמידים ללמידה בתחומי הדעת השונים בין השעות 9:00-14:00.
- [מאגר ההקלטות מאפשר למידה עצמית של התלמידים.](#)

דגשים לפי גילאים - חטיבה עליונה

הדגש בחטיבה העליונה יושם על למידה מעמיקה והערכה במקצועות החובה והבחירה לקראת תעודת הבגרות, תוך שילוב מעורבות חברתית וכישורי חיים המותאמים לשלבי הגיל.

כיתה י'

דגש מרכזי לשליש ראשון של השנה : בשלב זה של שנת הלימודים בכיתה י' בחטיבה העליונה, גיבוש וקליטה מיטבית תוך מיקוד בלמידה וביצוע משימות הערכה בית ספרית . המלצות :

- קיום שיח אישי של מחנכת הכיתה עם כל תלמידים
- קיום שיעורי חינוך ופעילויות בדגש על גיבוש וקבוצות משימה .
- הכרות עם הלמידה בחטיבה העליונה ועם תכנית ההיבחנות
- למידה של מקצועות פנימיים ומקצועות בהם יגישו התלמידים הערכות בית ספריות 30%
- [שיתוף התלמידים בבניית מחוון או כלי הערכה](#)
- [קבלת החלטות משותפת](#)

כיתה יא'

דגש מרכזי בשליש הראשון של השנה בשכבה זו הוא בלמידה והיערכות לבחינות בגרות במועד החורף, דגש על פיתוח הלומד העצמאי והמשך מעורבות חברתית. המלצות:

- דגש על מעקב אחר הלמידה וההיבחות של התלמידים לקראת בחינות הבגרות
- המשך מעורבות חברתית
- חיזוק מיומנויות הלומד העצמאי
- תכניות הכנה לצה"ל ולחיים אזרחיים
- שימת דגש על אוכלוסיות ייחודיות
- דגש על תכנית ליווי אישית וקבוצתית להגעה ליעדים.

כיתה יב'

- דגש מרכזי לשליש ראשון של השנה בשכבה זו היערכות לבחינות הבגרות במועד חורף, השלמת משימות ובחינות לתלמידים שלא סיימו בהצלחה מחויבותיהם עפ"י תכנית היבחות.
- תכנית חברתית ערכית בהכנה לצה"ל ומוכנות לחיים האזרחיים.

הכנה לסגר:

למנהל תפקיד חשוב בהובלת החוסן של הצוות החינוכי והתלמידים בבית הספר. הובלה מיטבית מאפשר תהליכים חינוכיים- לימודיים איכותיים.

ברמת צוות מורים

כל אחד מחברי צוות ההנהלה יקיים שיח שוטף עם קבוצת מורים לחיזוק רווחתם של המורים

תאום הדרכת הצוות בכלים ללמידה מרחוק

סדיריות ומפגשי צוות קבועים

מערך הערכה וצפייה בשיעורים

ברמת תלמידים

מיפוי וניטור תלמידים בנוכחות, היבטים רגשיים, התקדמות לימודית

מתן מענים לתלמידים ללא אמצעי קצה

מתן מענים לאוכלוסיות ייחודיות

טרום סגר:

מנהל בית הספר וצוותו יערכו למצב של סגר :

- ישיבת צוות מורחבת- לשם עדכון הצוות, בניית תכנית עבודה וחלוקת משימות.
- עדכון מצב חולים/ מבודדים בבית הספר צוות/ תלמידים.
- עדכון מיפוי תלמידים חסרי אמצעי קצה, ותלמידים בעלי קשיים נוספים.
- תכנון שבועי של מערכות שעות הלימודים, פרסומן לתלמידים ולהורים.
- הכנת חומרים מודפסים וכן השאלת ספרים לתלמידים ללא אמצעי קצה, וחלוקתם.
- חידוד נוהל עדכונים באשר לתחלואה וכן מעקב וניטור נוכחות תלמידים בלמידה.
- קיום שיעורי חינוך אשר במהלכם יתדרכו מחנכי הכיתות את הלימודים באשר למערכת השעות, דרכי ההתקשרות ולמידה.
- [איך ללמד מרחוק -סדרת קורסים קצרים](#)

יומיים ראשונים לסגר :

- היומיים הראשונים יוקדשו למעבר הדרגתי מפעילויות לחיזוק החוסן ודגש על הקשר האישי למעבר ללמידה.
- חשוב לקיים מבנה יום סדור הכולל פתיחת יום – " שיח שחרית", למידה וסגירת יום.
- את השעות הפרטניות ניתן להקדיש לעבודה בקבוצות קטנות להנחיית תלמידים המתקשים בארגון זמן הלמידה.

שבוע ראשון ושני לסגר:

- קיום מערכת שעות הכוללת פתיחת יום וסגירת יום
- ככל שיתארך הסגר יש להעלות את היקף הלמידה העצמית ולעודד את התלמידים לעבוד באופן עצמאי וללוות אותו.

- ניטור יומיומי ואיתור תלמידים עם קשיים ותלמידים בסיכון הן בהיבטים הרגשיים והן בהיבטים הלימודיים

מענים רגשיים:

- למתבגרים ומתבגרות יש צורך חיוני בחיי חברה משמעותיים. הם זקוקים לסיוע בתמיכה רגשית, הגברת תחושת הערך העצמי, ההנעה והמסוגלות לצד הגברת תחושת הביטחון בעת משבר וחוסר וודאות.
- יש לתת דגש על ליווי התארגנות התלמידים לסגר ביומיים הראשונים לרבות היבטים רגשיים, סדר יום וכד'.
- תלמיד שחוזה קשיים אישיים בשל המצב או מסיבות אחרות יאותר ויקבל מענה ייעוצי.
- [צרכים ומענים רגשיים וחברתיים - כלים](#)

נוהל חזרה מסגר

בעת הסגר התלמידים בביתם ואינם נפגשים עם חבריהם ועם חברי הצוות החינוכי פנים אל פנים. סדר היום שלהם משתנה, הכללים וההרגלים אינם כבשגרה והחזרה לבית הספר כרוכה בתהליך של התארגנות מחדש.

מומלץ כי החזרה תלווה ב:

ברמת צוות חינוכי:

- מומלץ לקיים ישיבת צוות הנהלה שתעסוק בתהליכי החזרה ללמידה בהתאם למתווה שיפורסם.
- איסוף נתונים ברמת תלמיד/כיתה/שכבה/מקצוע בכדי להתאים את מערך הלמידה
- תתקיים פעילות לצוות המורים לאורור רגשות והפקת לקחים מהסגר
- ניהול שיח בין אישי מורה מנהל [דף נלווה 1](#), [דף נלווה 2](#), [כרטיסיות ריבוע](#)
- [מסע אישי רפלקטיבי - כלי רפלקטיבי הכולל את "מודל הבצל" ועקרונותיו](#)

ברמת תלמידים:

- תכנון פעילות חברתית- רגשית המאפשרת לתלמידים לשתף בחוויות הסגר ולהביע קשיים
- חזרה הדרגתית ללמידה
- תהליכי הערכה מדורגים
- שיח אישי עם כל תלמיד בשבוע הראשון לאחר החזרה
- שיתוף הורים

■ למידה מרחוק בבתי ספר בהם תלמידים ללא נגישות לאמצעי קצה

- א. שיחה טלפונית, שליחת מסרונים, סרטונים והקלטות באודיו לטלפונים ניידים
- ב. שליחה וקבלה של מיילים
- ג. יש להפנות את התלמידים לשימוש בספרי הלימוד וחוברות התרגול שברשותם.
- ד. במידת האפשר, רצוי לחלק לתלמידים חומרי למידה, תרגול וחזרה מודפסים לבתים.
- ה. תיבנה מערכת שעות לקבוצות קטנות של תלמידים בה יעבוד המורה אל מול התלמידים בסיוע ומתן משוב להתקדמות במשימות שניתנו לתלמידים.
- ו. מחנכי הכתות/ המורים ייצרו קשר טלפוני אחת ליומיים עם כל תלמידי כיתתם לניהול שיח רגשי ולסיוע בבניית תכנון הלמידה השבועי, ופיזור המשימות באופן מאוזן על פני ימות השבוע ועל פני שעות היום.

למידה מרחוק בבתי ספר עם אמצעי קצה

בלמידה מרחוק, המורה יוצר קשר עם תלמידיו באמצעות כלי תקשורת שיתופיים שונים, תוך יצירת אינטראקציות במסגרות למידה שונות: מליאה, קבוצה ופרטני. להלן שלושה ערוצים מרכזיים ללמידה מרחוק, העומדים לרשותכם מכל מקום ובכל עת וללא עלות:

- מפגש כיתה וירטואלי- במרחב הפדגוגי

- מערכת שידורים לאומית הפועלת בשפה העברית ובשפה הערבית, המשדרת עפ"י מערכת סדורה הרצאות במגוון רחב של תחומים: מקצועות הלימוד, העשרה ופעילויות הפגה, באופן ישיר ובמאגר VOD .
- תוכן דיגיטלי- מעשיר ומקדם תהליכי הוראה ולמידה. שילובו בפעילות הלימודית מאפשר למידה פעילה וחוייתית בסביבה דינמית ואינטראקטיבית, העשירה במשאבי מדיה מסוגים שונים כדוגמת ספרים דיגיטליים, סביבות תוכן, חומרי הוראה, קורסים מקוונים, משימות לימודיות מתקשבות, תרגול וסימולציות, מאגר הקלטות אקדמיה ברשת, משחקים לימודיים, חידונים והפעלות במגוון תחומים, אליהם ניתן להפנות את התלמידים, תוך הפעלת שיקול דעת מקצועי בהתאמה למאפייני הגיל, למיומנויות הנדרשות ולתכנים הנלמדים